

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, *Μετὰ τὰ φυσικά*, Α2, 982b12-28

A1.

α.

1-Λ: *ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες*

2-Σ: *ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν·*

3-Σ: *σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων... ἡ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι.*

β. Τα πιο σημαντικά πράγματα για τα οποία άρχισαν να προβληματίζονται οι άνθρωποι είναι π.χ. τα φαινόμενα της σελήνης και του ήλιου, για τα άστρα και για τη γέννηση του σύμπαντος.

B1. Αξιοπρόσεκτη είναι, πράγματι, η παρενθετική ενισχυτική διατύπωση (*διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων*), αφού με τα αξιοθαύμαστα, τα αξιοπερίεργα ασχολείται τόσο ο μύθος όσο και η φιλοσοφία. Ο μύθος έχει ως πρώτη πηγή τις αναγκαίες αντιδράσεις της ανθρώπινης συνείδησης μπροστά στο άγνωστο, το οποίο προσπαθεί να κατανοήσει και μέσα στο οποίο θέλει να ενεργήσει, αφού αλλιώς δεν μπορεί να ολοκληρωθεί η ύπαρξή της. Άλλωστε ο μύθος είχε τη δική του φιλοσοφική αξία και δεν έπαψε ποτέ να είναι πολύτιμο εργαλείο σκέψης. Ο Αριστοτέλης στο συγκεκριμένο σημείο έχει προφανώς κατά νου τόσο τους αρχαίους μυθογράφους, όσο και τον Πλάτωνα που αξιοποιεί τον μύθο ως εργαλείο φιλοσοφικής ανάλυσης π.χ. μύθος του Σηλαίου. Είναι γνωστό, άλλωστε, ότι ο Πλάτων χρησιμοποιεί τον μύθο για να αποτολμήσει πέρα από τον λόγο, να υποστηρίξει τα θεωρητικώς αναπόδεικτα. Θα μπορούσαμε, τέλος, να ισχυριστούμε ότι στο σημείο αυτό υπόκειται ένα βαθύτερο ερμηνευτικό σχήμα για την πορεία της ανθρωπότητας προς τη γνώση: από τον μύθο στον λόγο. [165 λέξεις]

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θεόφιλος Βέικος, *Εισαγωγή στις φιλοσοφικές σπουδές*

Στο κείμενο του Βέικου παρουσιάζεται η κατάκτηση ενός συνόλου ικανοτήτων που προκύπτουν για αυτόν/ήν που ασχολείται με τη φιλοσοφία: επίλυση προβλημάτων, λογική οργάνωση της σκέψης, διατύπωση έγκυρης επιχειρηματολογίας, κριτική ανάλυση κ.λπ. Αν και φαινομενικά μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι παρουσιάζεται διάσταση απόψεων με το κείμενο του Αριστοτέλη, εντούτοις τα δύο κείμενα στην ουσία συνομιλούν. Αφενός η αναφορά στο κείμενο του Βέικου σε πλήθος διανοητικών ικανοτήτων, όπως αυτές που προαναφέρθηκαν συμπλέει τόσο με τον θαυμασμό και την έκπληξη όσο και με την προσπάθεια του ανθρώπινου νου να υπερβεί την άγνοια που διατυπώνονται στο κείμενο του Αριστοτέλη. Άλλωστε, η απορία γίνεται αφετηρία της φιλοσοφικής αναζήτησης, καθώς ο Αριστοτέλης θεωρεί πως η «απορητική μέθοδος» είναι η αρχική και η θεμελιώδης

φιλοσοφική μέθοδος με έκθεση αποριών, διατύπωση αντίθετων λύσεων, εξέταση των συνεπειών, λογικά δηλαδή εργαλεία άμεσα συνδεδεμένα με τις ικανότητες που αναφέρονται στο κείμενο του Βέικου. Αφετέρου το σύνολο αυτών των ικανοτήτων προκύπτει ως αβίαστο αποτέλεσμα της φιλοσοφικής δραστηριότητας και όχι ως αυτοσκοπός. [159 λέξεις]

B3. 1-β, 2-α, 3-α, 4-β, 5-γ

B4. *πρόχειρα, παθημάτων, γενέσεως, ἄγνοιαν, ἀγνοεῖν, φαμέν*